

Stan i ochrona środowiska w województwie wielkopolskim w 2021 r.

27.09.2022 r.

↑ **15,3%**

Wzrost masy odpadów zebranych selektywnie w porównaniu z 2020 r.

W 2021 r. całkowita emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez dwutlenku węgla) z zakładów uznanych za uciążliwe dla czystości powietrza wyniosła 32,0 tys. ton i była o 10,1% mniejsza niż przed rokiem. Bezpośrednio do wód lub do ziemi odprowadzono 1129,2 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych, tj. o 4,5% mniej w porównaniu z 2020 r. Zakłady oczyszczania zlokalizowane na terenie województwa zebrały 791,8 tys. ton odpadów zmieszanych (o 3,1% mniej) oraz 504,8 tys. ton odpadów wyselekcjonowanych (o 15,3% więcej).

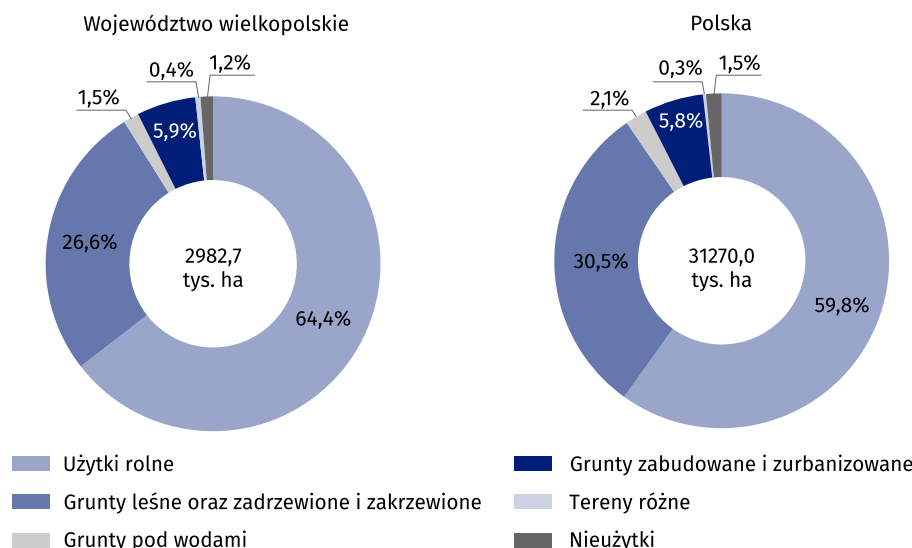
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania gruntów

Według stanu w dniu 1 stycznia 2022 r. powierzchnia geodezyjna województwa wynosiła 2982,7 tys. ha, tj. 9,5% powierzchni kraju. Wielkopolskie było 2. co do wielkości województwem po mazowieckim. Tereny miejskie zajmowały 161,7 tys. ha, tj. 5,4% powierzchni ogółem, a wiejskie – 2820,9 tys. ha, tj. 94,6%. W ciągu ostatnich 5 lat powierzchnia terenów miejskich zwiększyła się o 7,4 tys. ha (o 4,8%).

Powierzchnia województwa stanowiła 9,5% ogólnej powierzchni kraju

Wykres 1. Struktura powierzchni według kierunków wykorzystania w 2022 r.

Stan w dniu 1 stycznia



Użytki rolne zajmowały 1922,1 tys. ha, tj. 64,4% ogólnej powierzchni województwa, grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – 793,1 tys. ha (26,6%), grunty zabudowane i zurbanizowane – 175,3 tys. ha (5,9%), w tym tereny mieszkaniowe – 40,2 tys. ha (1,3%), a tereny komunikacyjne – 90,4 tys. ha (3,0%). Pozostała powierzchnia to grunty pod wodami – 44,6 tys. ha (1,5%), nieużytki – 36,7 tys. ha (1,2%) oraz tereny różne – 11,0 tys. ha (0,4%).

W ogólnej powierzchni prze-
ważały użytki rolne – 64,4%
i grunty leśne oraz zadrze-
wione i zakrzewione – 26,6%

W stosunku do stanu z 2021 r. odnotowano m.in. wzrost powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych – o 2,6 tys. ha (o 1,5%), nieużytków – o 0,7 tys. ha (o 2,0%) a także gruntów pod wodami – o 0,4 tys. ha (o 0,9%). Mniejszy natomiast był areal użytków rolnych o 1,7 tys. ha (o 0,1%).

Ochrona zasobów powierzchni ziemi

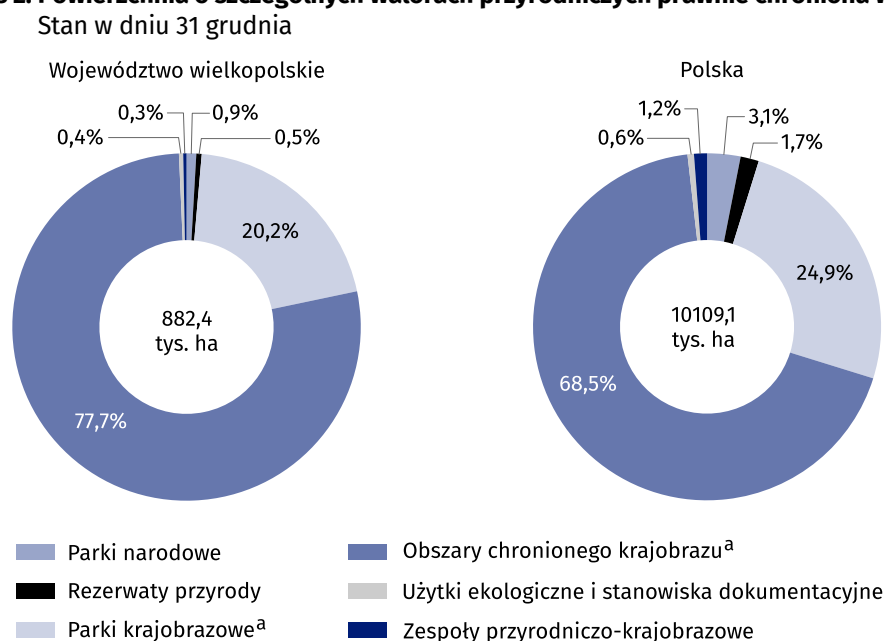
W końcu 2021 r. łączna powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych wyniosła 10,1 tys. ha (o 0,4% mniej niż przed rokiem). W porównaniu z innymi województwami był to największy obszar i stanowił 16,3% krajowej powierzchni wymagającej rekultywacji i zagospodarowania. W przeważającej części, tj. w 94,6% były to grunty zdewastowane.

W 2021 r. zrehabilitowano 672 ha gruntów (ponad 3-krotnie więcej niż przed rokiem), a 14 ha (o 27,3% więcej niż w 2020 r.) zagospodarowano. Przeznaczono je głównie na cele rolnicze oraz leśne (44,9% gruntów zrehabilitowanych i całość gruntów zagospodarowanych). Stopień rekultywacji i zagospodarowania gruntów zdewastowanych i zdegradowanych jest nadal niski i w 2021 r. wyniósł odpowiednio 6,6% i 0,1% (w 2020 r. 2,1% i 0,1%) ogólnej powierzchni tych gruntów.

W trybie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych w 2021 r. wyłączono z produkcji 834 ha (800 ha w 2020 r.), z czego 783 ha stanowiły grunty rolne, a 51 ha – leśne. Część wyłączonej powierzchni przeznaczono pod budowę osiedli mieszkaniowych – 242 ha, tj. 29,0% oraz na tereny przemysłowe – 216 ha, tj. 25,9%.

Grunty zdegradowane i zdewastowane stanowiły 16,3% krajowej powierzchni wymagającej rekultywacji

Wykres 2. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2021 r.



a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona wyniosła 882,4 tys. ha (podobnie jak w 2020 r.) i stanowiła 29,6% ogólnej powierzchni województwa oraz 8,7% prawnie chronionej powierzchni kraju. Obszary chronionego krajobrazu zajmowały 685,4 tys. ha, parki krajobrazowe – 178,5 tys. ha, parki narodowe – 8,0 tys. ha, rezerваты przyrody – 4,4 tys. ha, użytki ekologiczne i stanowiska dokumentacyjne – 3,6 tys. ha, a zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – 2,6 tys. ha. Na 1 mieszkańca przypadało 2529 m² powierzchni prawnie chronionej (wobec 2524 m² w 2020 r.), a w kraju – 2655 m² (wobec 2641 m²).

Na terenie województwa 3930 obiektów (o 83 mniej niż w 2020 r.) spełniało wymogi kwalifikujące do uznania za pomniki przyrody. Obiekty te to przede wszystkim pojedyncze drzewa – 79,2%, grupy drzew – 14,9%, głązy narzutowe – 2,4% oraz aleje – 2,3%

Sieć obszarów Natura 2000, w skład której wchodzi część obszarów prawnie chronionych zajmowała 653,3 tys. ha, z czego na specjalne obszary ochrony ptaków przypadało 409,5 tys. ha, tj. 13,7% powierzchni ogólnej województwa, a na specjalne obszary ochrony siedlisk – 243,9 tys. ha (8,2%).

Średnio na 1 mieszkańca województwa przypadało 2529 m² powierzchni prawnie chronionej

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

W 2021 r. za szczególnie uciążliwe dla środowiska uznano 135 zakładów (w 2020 r. – 138). Najwięcej takich zakładów zlokalizowano na terenie Poznania – 16, powiatu poznańskiego – 12 i Kalisza – 8, natomiast w powiatach grodziskim, obornickim i pleszewskim nie było zakładów emitujących zanieczyszczenia powietrza.

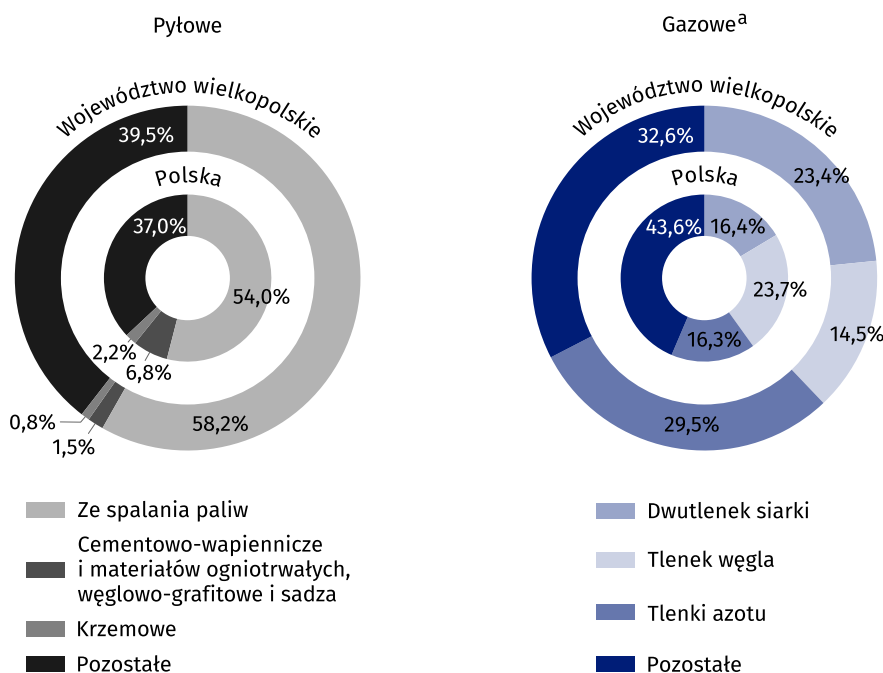
W 2021 r. zanotowano spadek emisji zanieczyszczeń powietrza. Całkowita emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez dwutlenku węgla) z zakładów uznanych za uciążliwe dla czystości powietrza wyniosła 32,0 tys. ton i była o 10,1% mniejsza niż przed rokiem.

Łączna emisja zanieczyszczeń pyłowych wyniosła 1,5 tys. ton (o 15,3% mniej niż w 2020 r.) i stanowiła 6,6% pyłów, które trafiły do atmosfery w kraju. Pod względem ilości wyemitowanych pyłów wielkopolskie lokowało się na 6. miejscu w kraju. W przeliczeniu na 1 km² powierzchni wielkość emisji kształtowała się na poziomie 0,05 tony (w kraju 0,07 tony). Przeważająca ilość zanieczyszczeń, tj. 58,2% (przed rokiem 62,4%) pochodziła ze spalania paliw. Najwięcej zanieczyszczeń pyłowych wyemitowały zakłady działające na terenie Konina – 27,3%, powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego – 11,9%, Poznania – 8,9% oraz Kalisza – 8,7%.

W końcu 2021 r. urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 80 zakładów, tj. 59,3% zakładów uciążliwych dla czystości powietrza. W zainstalowanych urządzeniach zatrzymano 99,8% wytworzonych pyłów (w kraju 99,9%), a najwyższe wskaźniki redukcji odnotowano w Koninie i Poznaniu – po 99,9% oraz w powiecie jarocińskim – 99,7%.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni województwa wyniosła 0,05 tony

Wykres 3. Zanieczyszczenia powietrza w 2021 r.



Emisja zanieczyszczeń gazowych kształtowała się na poziomie 9466,7 tys. ton (o 2,1% mniej niż przed rokiem), tj. 4,5% ilości wyemitowanej w kraju, w tym bez dwutlenku węgla – 30,5 tys. ton (o 9,8% mniej niż w 2020 r.). Wielkość emisji lokowała wielkopolskie na 8. miejscu w kraju. Średnio na 1 km² powierzchni województwa przypadały 317,4 tony zanieczyszczeń gazowych (w kraju 669,9), w tym bez dwutlenku węgla – 1,0 tona (w kraju 3,5). Emisja dwutlenku siarki wyniosła 7,2 tys. ton (o 13,4% mniej niż przed rokiem), tlenków azotu w przeliczeniu na NO₂ – 9,0 tys. ton (o 11,3% mniej), a dwutlenku węgla – 9436,1 tys. ton (o 2,0% mniej), ponadto do atmosfery trafiło 7,4 tys. ton metanu (o 37,7% więcej) oraz 4,4 tys. ton tlenku węgla (o 20,7% mniej). Największą ilość gazowych zanieczyszczeń powietrza wyemitowały zakłady zlokalizowane w Koninie – 57,8% i Poznaniu – 19,9%.

Średnio na 1 km² powierzchni województwa wyemitowano 317,4 tony zanieczyszczeń gazowych, w tym bez dwutlenku węgla 1,0 tona

Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń gazowych zostały zainstalowane w 23 zakładach, tj. w 17,0% zakładów uciążliwych dla czystości powietrza i zatrzymano w nich 68,9% zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych do atmosfery (w kraju 73,5%). W najwyższym stopniu został zredukowany dwutlenek siarki, który został zatrzymany i zneutralizowany w 90,3% w stosunku do wytworzonej ilości. Najwyższa redukcja zanieczyszczeń została odnotowana w Koninie – 91,0% wytworzonej ilości, na terenie Poznania – 63,4% oraz w powiatach poznańskim – 41,5% i krotoszyńskim – 20,3%.

Wykorzystanie, zanieczyszczenie i ochrona wód

W 2021 r. pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej w wielkopolskim wyniósł 1265,4 hm³ i stanowił 13,7% ilości wody pobranej w kraju. W porównaniu z 2020 r. odnotowano spadek poboru wody na poziomie 4,1%, który został spowodowany mniejszym zapotrzebowaniem na cele produkcyjne – o 6,2%, a także nieznacznie na cele eksploatacji sieci wodociągowej – o 0,2%. Wzrost natomiast pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych – o 10,6%. Na 1 km² powierzchni województwa pobrano 42,4 dam³ wody (przed rokiem 44,2 dam³), podczas gdy dla Polski wskaźnik ten wyniósł 29,6 dam³ (w 2020 r. – 27,7 dam³).

Największą część pobranej wody, tj. 952,3 hm³ (75,3% ogólnego poboru) przeznaczono na cele produkcyjne. Na cele eksploatacji sieci wodociągowej pobrano 220,0 hm³ wody (17,4%), a na potrzeby napełniania i uzupełniania stawów rybnych – 93,0 hm³ wody (7,4%). Woda na cele produkcyjne pochodziła głównie z ujęć powierzchniowych (97,6%), podczas gdy na cele eksploatacji sieci wodociągowej – z ujęć podziemnych (91,3%).

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wyniosło w 2021 r. 1235,1 hm³, tj. 3,5% mniej niż w roku poprzednim. Na przemysł zużyto 77,9% wody, eksploatację sieci wodociągowej – 14,5%, a na napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych – 7,5%. Woda zużyta w województwie stanowiła 14,0% wody zużytej w kraju. Zużycie wody w ramach eksploatacji sieci wodociągowej wyniosło 179,5 hm³ (spadek o 0,1% w stosunku do 2020 r.), w tym 137,2 hm³ w gospodarstwach domowych (spadek o 1,4%). Średnie roczne zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniosło 353,7 m³ (przed rokiem 365,7 m³), a w kraju 231,8 m³ (w 2020 r. – 218,2 m³).

W 2021 r. bezpośrednio do wód lub do ziemi odprowadzono 1129,2 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych, tj. o 4,5% mniej niż przed rokiem (w kraju wzrost o 5,7%). Bezpośrednio z zakładów odprowadzono 1005,4 hm³ ścieków (89,0% ogólnej ilości) i w 91,9% nie wymagały one oczyszczenia, gdyż były to umownie czyste wody chłodnicze. Natomiast siecią kanalizacyjną odprowadzono 123,8 hm³ ścieków (11,0% ogólnej ilości), które niemal w całości zostały oczyszczone. Ścieki odprowadzone z terenu województwa stanowiły 14,5% ilości ścieków odprowadzonych w kraju.

Oczyszczenia wymagało 204,9 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych, tj. 18,1% ogólnej ilości (o 6,0% więcej niż przed rokiem). Łącznie oczyszczono 204,4 hm³, tj. 99,8% ścieków wymagających oczyszczenia. Najwięcej ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia odprowadzono z obszaru powiatu konińskiego – 27,4% oraz z Poznania – 15,8%.

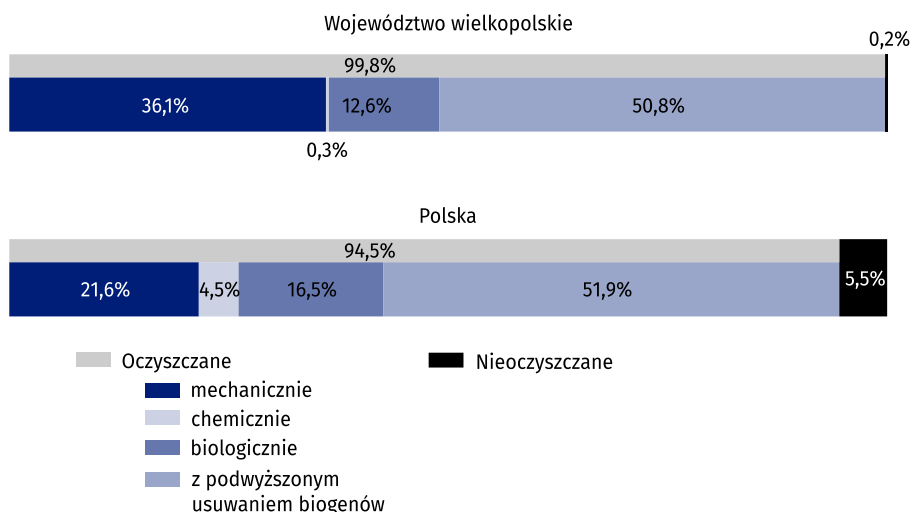
Obserwowana jest zmiana podejścia do sposobu oczyszczania ścieków, tj. wypieranie metod zorientowanych na mechaniczne usuwanie zanieczyszczeń przez wysokoefektywne technologie oczyszczania ścieków z pogłębionym usuwaniem związków azotu i fosforu. W oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów oczyszczono – 50,8% ścieków wymagających oczyszczenia, w mechanicznych oczyszczalniach – 36,1%, w biologicznych – 12,6%, chemicznych – 0,3% i były to wyłącznie ścieki przemysłowe. Zaledwie 0,5 hm³ ścieków nie poddano procesowi oczyszczania.

Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 km² powierzchni województwa wyniósł 42,4 dam³

Średnie roczne zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa wyniosło 353,7 m³

Bezpośrednio z zakładów odprowadzono do wód lub do ziemi – 89,0% ścieków, a siecią kanalizacyjną – 11,0%

Wykres 4. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone bezpośrednio do wód lub ziemi w 2021 r.



Podobnie jak w poprzednim roku na terenie województwa działało 414 oczyszczalni ścieków, z tego 330 komunalnych (w 2020 r. 332) oraz 84 przemysłowe (przed rokiem 82). Są to przede wszystkim oczyszczalnie biologiczne – 72,5% ogólnej liczby oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów – 22,5%. W 2021 r. z oczyszczalni ścieków korzystało 73,8% ludności województwa (w kraju 75,2%).

Z oczyszczalni ścieków korzystało 73,8% ludności województwa

Problemem towarzyszącym oczyszczaniu ścieków są powstające podczas oczyszczania specyficzne odpady w postaci osadów ściekowych, które ze względu na swoje właściwości wymagają odpowiedniego zagospodarowania. W 2021 r. w oczyszczalniach ścieków przemysłowych i komunalnych wytworzono 88,4 tys. ton suchej masy osadów ściekowych, tj. 5,0% więcej niż przed rokiem. Stanowiły one 8,6% wielkości powstałej w kraju i znaczna ich część pochodziła z oczyszczalni komunalnych (78,3%). Osady w jednej trzeciej znalazły zastosowanie w rolnictwie. W stosunku do 2020 r. zanotowano ponad dwukrotny wzrost ilości osadów ściekowych stosowanych do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu, a także wykorzystywanych w rolnictwie – o 25,4% oraz przekształcanych termicznie – o 3,4%. Spadła natomiast ilość osadów wykorzystywanych do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne – o 20,8%.

Odpady przemysłowe i komunalne

Uciążliwość odpadów przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem wody i gleby, skażeniem powietrza, niszczeniem walorów estetycznych i krajobrazowych oraz wyłączeniem z użytkowania terenów rolnych i leśnych zajmowanych pod ich składowanie.

W końcu 2021 r. na składowiskach własnych zakładów nagromadzono 62144,3 tys. ton odpadów uciążliwych dla środowiska (z wyłączeniem odpadów komunalnych), tj. 3,4% odpadów w kraju. W ciągu roku masa odpadów spadła o 0,6%. Podobnie jak w 2020 r. średnio na 1 km² powierzchni województwa przypadało 2,1 tys. ton nagromadzonych odpadów, a powierzchnia niezrekultywowanych terenów składowania wyniosła 624,3 ha i była mniejsza o 5,2 ha niż przed rokiem.

Średnio na 1 km² powierzchni województwa przypadało 2,1 tys. ton nagromadzonych odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych)

W 187 zakładach wytwarzających odpady powstało 3222,8 tys. ton odpadów uciążliwych dla środowiska (z wyłączeniem odpadów komunalnych), tj. o 76,3 tys. ton (o 2,3%) mniej niż w 2020 r., a wielkopolskie znajdowało się w grupie dziesięciu województw, w których zanotowano spadek masy wytwarzanych odpadów. Wśród wytworzonych odpadów dominowały te pochodzące z procesów termicznych oraz odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych). Najwięcej odpadów w województwie wytworzyły zakłady zlokalizowane na obszarze Konina – 30,8% (spadek o 2,8 p.proc. w porównaniu z 2020 r.), powiatu szamotulskiego – 15,0% (wzrost o 14,0 p.proc.) oraz Poznania – 8,7% (spadek o 0,5 p.proc.).

Na 1 km² powierzchni województwa przypadało średnio 108,1 tony wytworzonych odpadów, bez komunalnych (w 2020 r. – 110,6), a w kraju – 344,5 tony (przed rokiem – 350,1). Przeważającą część, tj. 62,0% wytworzonych w 2021 r. odpadów przemysłowych wytwórcy przekazali innym odbiorcom, we własnym zakresie poddali odzyskowi 24,7%, unieszkodliwili 12,4%, a pozostałe 0,9% magazynowali czasowo.

Średnio na 1 km² powierzchni województwa przypadało 108,1 tony wytworzonych odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych)

Odpady komunalne, powstałe w wyniku działalności bytowo-gospodarczej ludności, uciążliwe dla środowiska, gromadzone są na składowiskach kontrolowanych. W końcu 2021 r. w województwie znajdowało się 28 czynnych składowisk o powierzchni 178,4 ha, wszystkie wyposażone w instalacje do odgazowywania. Instalacje z gazem uchodzącym bezpośrednio do atmosfery stanowiły 27,5% tych urządzeń, 52,5% instalacje służące do unieszkodliwiania gazu poprzez spalanie bez odzysku energii, natomiast 20,0% instalacje z odzyskiem energii.

W 2021 r. usługę odbierania i zbierania odpadów komunalnych świadczyło 126 zakładów (przed rokiem 127), które łącznie zebrały 1296,6 tys. ton odpadów, tj. o 3,3% więcej niż przed rokiem. Odpady te stanowiły 9,5% masy odpadów zebranych w kraju. Większość odpadów, tj. 86,5% pochodziła z gospodarstw domowych (wzrost o 3,9%), natomiast z innych źródeł (usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji) – 13,5% (spadek o 0,3%).

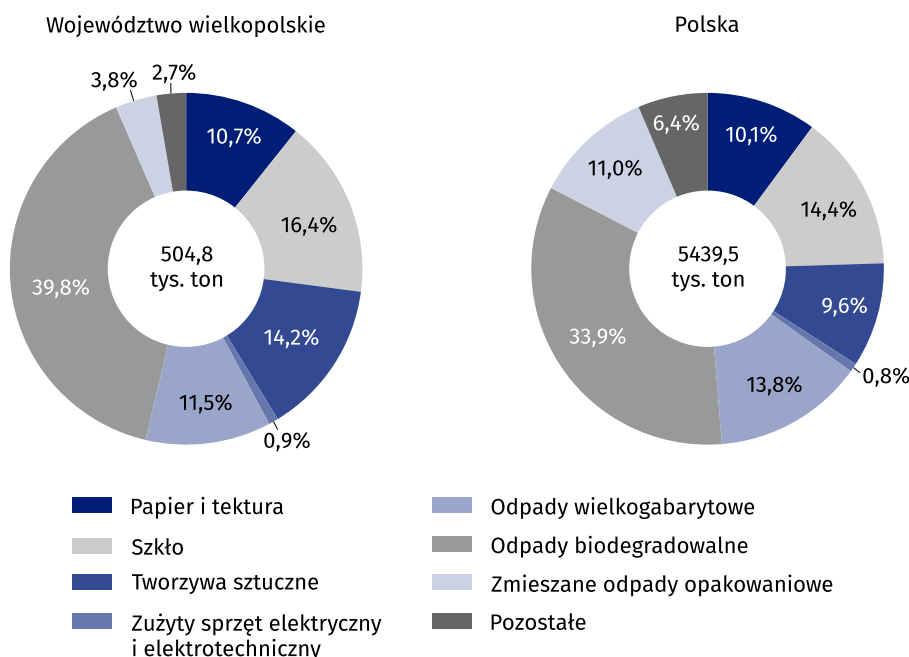
Przeciętnie na 1 mieszkańca województwa przypadało 371,4 kg zebranych odpadów komunalnych (358,4 kg w 2020 r.; w kraju 358,3 kg wobec 342,0 kg w 2020 r.), w tym z gospodarstw domowych – 321,0 kg (308,1 kg w 2020 r.; w kraju 307,4 kg wobec 294,3 kg w 2020 r.). Wskaźnik ilości wytworzonych odpadów na mieszkańca plasuje wielkopolskie na 10. miejscu w kraju. Najwyższą jego wartość odnotowano w dolnośląskim – 437,5 kg, najniższą natomiast w podkarpackim – 247,4 kg.

Średnio na 1 mieszkańca województwa przypadało 371,4 kg zebranych odpadów komunalnych, w tym z gospodarstw domowych 321,0 kg

Kolejny rok z rzędu zaobserwowano spadek masy wytworzonych odpadów zmieszanych i wzrost masy odpadów zebranych selektywnie. W 2021 r. zakłady oczyszczania zlokalizowane na terenie województwa zebrały 791,8 tys. ton odpadów zmieszanych (o 3,1% mniej niż przed rokiem) oraz 504,8 tys. ton odpadów wyselekcjonowanych (o 15,3% więcej). Odpady zebrane selektywnie stanowiły 38,9% ogólnej ilości odpadów (w kraju 39,8%). Na 1 mieszkańca województwa przypadało 226,8 kg zebranych odpadów zmieszanych (233,3 kg w 2020 r.; w kraju 215,8 kg wobec 212,3 kg w 2020 r.) oraz 144,6 kg odpadów zebranych selektywnie (125,1 kg w 2020 r.; w kraju 142,5 kg wobec 129,7 kg w 2020 r.).

Na 1 mieszkańca województwa przypadało średnio 226,8 kg odpadów zmieszanych i 144,6 kg odpadów zebranych selektywnie

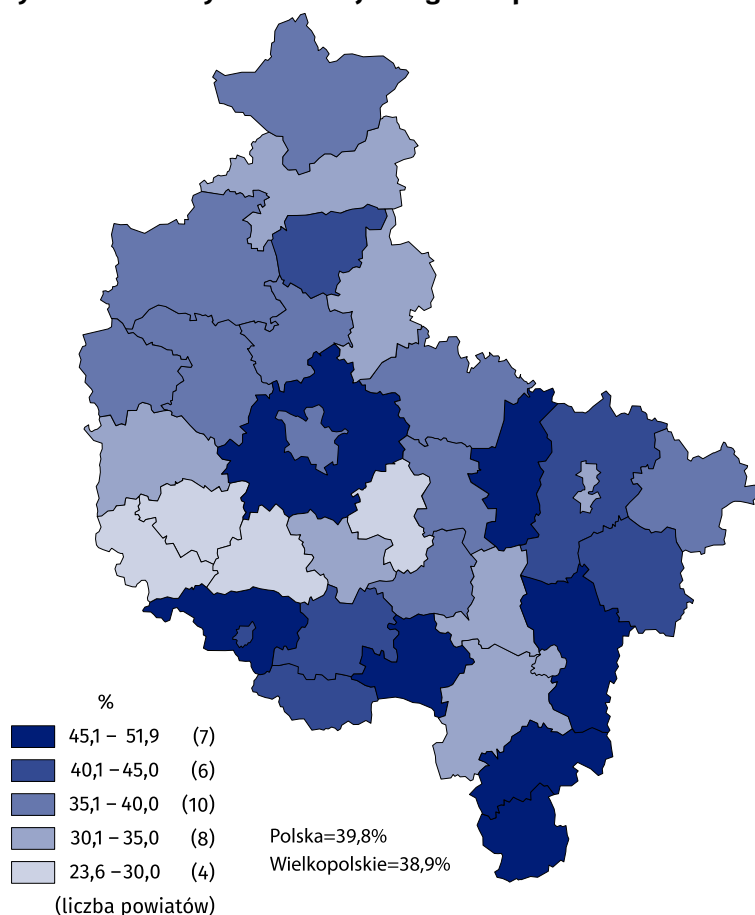
Wykres 5. Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2021 r.



W strukturze odpadów zebranych selektywnie największy udział miały odpady biodegradowalne (39,8%), dla których zanotowano wzrost o 0,4 p.proc. W porównaniu z 2020 r. zwiększyła się zbiórka papieru i tektury (o 0,7 p.proc), tworzyw sztucznych (o 0,4 p.proc.) i szkła (o 0,2 p.proc), natomiast zmalał udział zmieszanych odpadów opakowaniowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – odpowiednio o 0,5 p.proc. i 0,2 p.proc. Przeciętnie na 1 mieszkańca zebrano 57,6 kg odpadów biodegradowalnych (49,3 kg przed rokiem), 23,7 kg szkła (20,3 kg w 2020 r.), 20,5 kg tworzyw sztucznych (17,3 kg w roku poprzednim), 16,7 kg odpadów wielkogabarytowych (14,5 kg w 2020 r.) oraz 15,4 kg papieru i tektury (12,6 kg przed rokiem).

Udział selektywnie zebranych odpadów w stosunku do ogólnej ilości odpadów jest bardzo zróżnicowany w poszczególnych powiatach i gminach województwa i znacząco zależy od tego w jaki sposób system zbierania tych odpadów został zorganizowany przez władze lokalne. W wielkopolskim najwyższy odsetek selektywnej zbiórki odpadów zanotowano w powiatach: kępińskim (51,9%), krotoszyńskim (51,4%) i kaliskim (50,8%). Najmniejszym udziałem wyselekcjonowanych odpadów charakteryzowały się powiaty: grodziski (23,6%), kościański (25,3%) i średzki (26,5%). W 2021 r. gmina Komorniki, jako jedyna w wielkopolskim, była bliska poziomowi 90% odpadów zebranych selektywnie w stosunku do wszystkich zebranych i odebranych odpadów, natomiast w ośmiu gminach (Grodzisk Wielkopolski, Mosina, Wielichowo, Witkowo, gmina miejska Kościan, Kamieniec, Krzywiń, Kłecko) zebrano selektywnie poniżej 20% odpadów.

Mapa 1. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2021 r.



Spośród zebranych odpadów komunalnych 976,6 tys. ton (75,3%) poddanych zostało odzyskowi, m.in. recyklingowi – 319,3 tys. ton (24,6%, wzrost o 1,7 p.proc. w porównaniu z 2020 r.), przekształceniu termicznemu z odzyskiem energii – 456,2 tys. ton (35,2%, spadek o 3,8 p.proc.), biologicznym procesom przetwarzania (kompostowaniu lub fermentacji) – 201,1 tys. ton (15,5%, wzrost o 1,7 p.proc.). Do unieszkodliwienia skierowano 320,0 tys. ton odpadów (24,7%), głównie przez ich składowanie – 319,9 tys. ton.

Na składowiska skierowano 24,7% odpadów komunalnych

W ciągu roku zlikwidowano 656 dzikich wysypisk, z których łącznie zebrano 5,3 tys. ton odpadów komunalnych. Większość z nich (66,3%) znajdowało się na wsi. Na koniec 2021 r. odnotowano istnienie 55 nielegalnych wysypisk o łącznej powierzchni 26,9 tys. m², z czego 47 było umiejscowionych na terenach wiejskich.

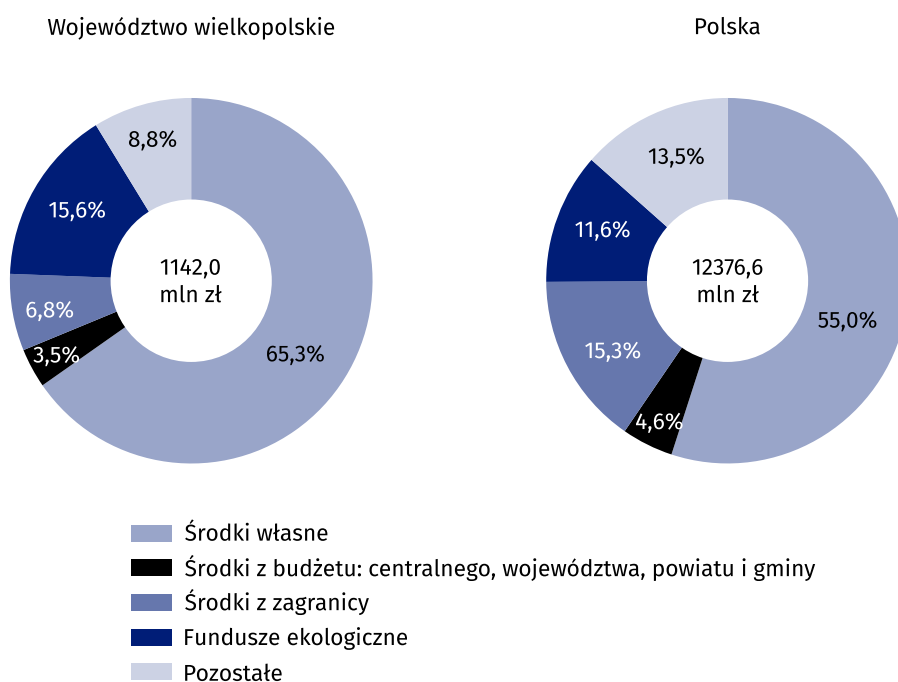
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

W 2021 r. na inwestycje oraz środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej przeznaczono łącznie 1357,3 mln zł (w cenach bieżących), tj. o 163,7 mln zł więcej (o 13,7%) niż przed rokiem. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wielkość nakładów poniesionych na te cele kształtowała się na poziomie 389 zł (przed rokiem 341 zł), a w kraju 410 zł (w 2020 r. 368 zł).

Nakłady na środki trwałe i inwestycje służące ochronie środowiska w 2021 r. wyniosły 1142,0 mln zł (w cenach bieżących) i były o 11,0% wyższe niż przed rokiem. Stanowiły 9,2% krajowych nakładów, co lokowało wielkopolskie na 3. pozycji wśród województw. Znaczną część nakładów poniesiono na inwestycje zlokalizowane na terenach miejskich. Na gospodarkę ściekową i ochronę wód przeznaczono 50,4% ogółu nakładów (49,4% w 2020 r.), a na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu 40,9% tej kwoty (43,5% przed rokiem). Środki poniesione na ochronę środowiska pochodziły głównie ze środków własnych inwestorów i funduszy ekologicznych.

Nakłady na ochronę środowiska w województwie wielkopolskim stanowiły 9,2% wydatków poniesionych na ten cel w kraju

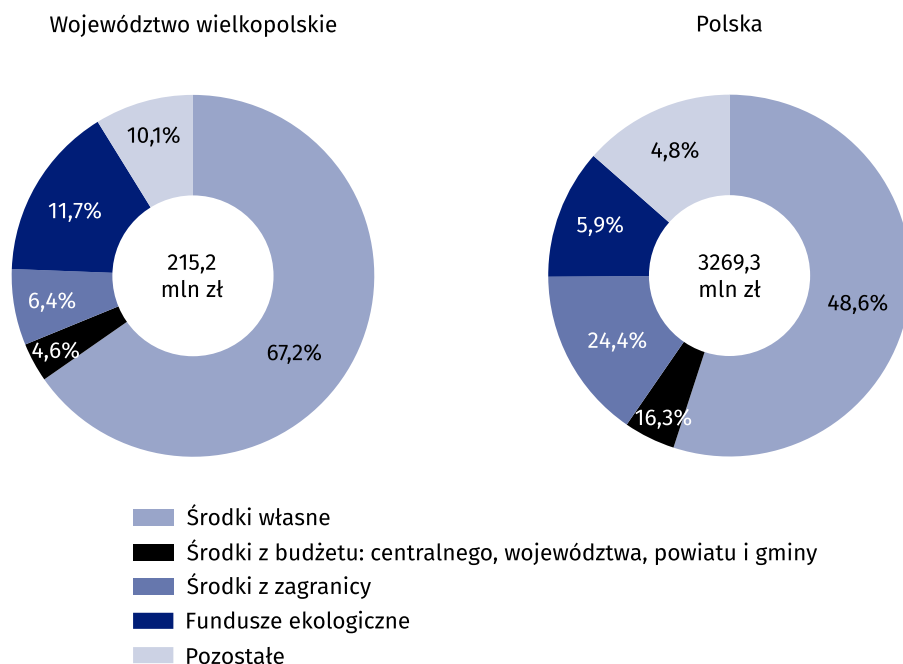
Wykres 6. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania w 2021 r.



W 2021 r. na inwestycje oraz środki trwałe w zakresie gospodarki ściekowej i ochrony wód poniesiono nakłady w wysokości 575,7 mln zł (wzrost o 13,3% w stosunku do 2020 r.), w tym na sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe – 77,7% tych środków, a na oczyszczanie ścieków komunalnych – 19,1%.

Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu przeznaczono 467,3 mln zł (o 4,5% więcej niż w 2020 r.), w tym na zwiększenie efektywności wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii – 25,6%.

Wykres 7. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania w 2021 r.



Nakłady na środki trwałe i inwestycje służące gospodarce wodnej w 2021 r. wyniosły 215,2 mln zł (w cenach bieżących). Były one wyższe niż przed rokiem o 30,5% i stanowiły 6,6% nakładów poniesionych na te cele w kraju. Pod względem wielkości tych nakładów wielkopolskie zajmowało 6. miejsce wśród województw. Większość środków, tj. 60,2% przeznaczono na ujęcia i doprowadzenia wody (przed rokiem 77,2%) oraz na budowę i modernizację stacji uzdatniania wody – 21,6% (w 2020 r. – 15,6%).

Nakłady poniesione na gospodarkę wodną finansowane były głównie ze środków własnych inwestorów i funduszy ekologicznych.

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną w 2021 r. w wielkopolskim to m.in. 1 oczyszczalnia ścieków – o łącznej przepustowości 3059 m³/dobę, 96 przydomowych oczyszczalni ścieków – o łącznej przepustowości 124 m³/dobę, sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki – o długości 289,1 km (z czego 241,8 km na wsi) oraz odprowadzająca wody opadowe – 49,5 km, ujęcia wodne – o wydajności 10840 m³/dobę, stacje uzdatniania wody – o wydajności 3467 m³/dobę oraz 282,6 km sieci wodociągowej (w tym 182,5 km na terenach wiejskich).

Nakłady na gospodarkę wodną w województwie wielkopolskim stanowiły 6,6% nakładów poniesionych na ten cel w kraju

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: dane GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Poznaniu

Dyrektor Jacek Kowalewski
Tel.: 61 2798 266

Współpraca z Mediami:

Arleta Olbrot
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych

Tel.: 61 2798 345

e-mail: a.olbrot@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych

Wojewódzkie Informatorium Statystyczne
Tel.: 61 2798 320, 61 2798 323



poznan.stat.gov.pl



[@Poznan_STAT](https://twitter.com/Poznan_STAT)



[@UrządStatystycznywPoznaniu](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywPoznaniu)

Powiązane opracowania

[Ochrona środowiska 2021](#)

[Stan i ochrona środowiska w województwie wielkopolskim w 2020 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej](#)

[Emisja zanieczyszczeń powietrza](#)

[Grunty zdegradowane](#)

[Grunty zdewastowane](#)

[Inwestycje gospodarki wodnej](#)

[Inwestycje ochrony środowiska](#)

[Ochrona przyrody](#)

[Oczyszczalnia ścieków](#)

[Odpady](#)

[Pobór wody na cele produkcyjne](#)

[Ścieki](#)

[Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną](#)

[Zanieczyszczenia gazowe](#)

[Zanieczyszczenia pyłowe](#)

[Zasoby wodne](#)

[Zużycie wody](#)